

Politični pregled po Jugoslaviji

MALA ANTANTA IN NJEN POMEN.

(Gavino Prevet)

Po razpadu Avstro-Ogrske monarhije so na njenih razvalinah nastale nove države: Čehoslovaška republika, kraljevina Srbov Hrvatov in Slovencev in Rumunska kraljevina. Nemško avstrijske pokrajine z Dunajem so obrazovale Avstrijsko zvezno republiko, a Madžarska z Budimpešto je po kratki republikanski obdobji vladavine leta 1918 in 1920 vpeljala Horthyjevo monarhijo.

Zmaga velike antante je označena z Versaillsko mirovno pogodbo; a Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija so to podobno spoponile z mirovnimi pogodbami v St. Germainu in Neuwillu. V svrhu ohranitve statusa po teh pogodbah so imenovane tri nove države osnovale takozvano "malo antanto".

Od vseh teh treh držav se je najbolj razširila Rumunija, ki je razven Sedmograške, dela Banata, Bukovine, Dobrudže in okupirala in anektirala še rusko Besarabijo, ogromno rodovito deželo ob Dnestrju. Rumunija je po svoji površini, kakor tudi po številu prebivalcev, največja od teh treh držav. Njen internacionalni pomen je posebno povzdrignil dejstvo, da je v okupacijo Besarabije, ves dolini tok Donave s celim njenim ustjem v Čnem morju obvladan od Rumunije. Na ta način drži Rumunija ves internacionalni promet Donave z morjem. Po Donavi pa gre velik del izvoza Čehoslovaške, Avstrije, Madžarske, Jugoslavije in Bolgarije, a pred vojno je velik del ruskega uvoza in izvoza pluto po Donavi. Rumunija je poleg tega bogata na naftnih vrelcih. Internationalni, posebno pa angleški kapital, a zadnje čase tudi italijanski, je hitro okupiral naftne vrelce in preplavljal Rumunijo s svojim kapitalom. Po tistem sporazumu med Francijo in Anglijo pripada Angliji prvenstvo interesne sfere v Rumuniji, in Madžarski, v Avstriji in Bolgariji, Franciji pa prvenstvo v Poljski, Čehoslovaški in Jugoslaviji. Jugoslavija in Čehoslovaška imata samo enakupen interes z Rumunijo: braniti sklenjene pogodbe v St. Germainu in Neuwillu, braniti se — z drugimi besedami — pred revančno politiko Avstrije, Bolgarije in Madžarske. Na drugi strani pa je za obe slovenski državi zelo nevarno dejstvo, da Rumunija obvlada dolino Donave in drži zvezo Donave s Čnim morjem, kar v času vojne, krize ali spora lahko ovira dober del zunanje trgovine obeh slovenskih držav. Na drugi strani lahko Rumunija ovira uvoz ruskega žita po Donavi in stremi rečno žitno trgovino v podonavskih deželah monopolizirati zase. To je bistvo politike sedanje reakcionarne rumunske vlade, ki predstavlja vladu veleposestva, vladu velekapitalističnih bojarov.

Tak položaj izkorišča fašistična Italija, ki hoče ostvariti svoje imperialistične načrte najprvo na Balkanu in v Mali Aziji, to je na liniji najmanjšega odporja. Te njene načrte podpirajo tudi angleški imperialisti, ki stremijo za tem, da bi pahnili fašistično Italijo v avanturistične vojne, ki bi ustvarile na bližnjem vzhodu tak položaj, da bi ga lahko veliko britanski imperializem izkoristil zase. Angleški imperialisti se nikakor ne zadovoljujejo s svojim dominantnem položajem v Sredozemskem morju, v katerem držijo oba izhoda in vse važne strategične točke v svojih rokah. Oni stremijo ustvariti za sebe položaj, da dřti Bospor in Dardanele neodvisna Turška republika, ki se brani postati angleška kolonija. Zato jo hočejo izolirati s pomočjo fašistične Italije. Zveza med Italijo, Bolgarsko, Albanijo, Rumunijo in Madžarsko — je stvorjena po stremljenju angleških imperialistov, ki hočejo na ta način udariti dva nepokorneza: Turško republiko in Unijo ruskih socialističnih republik.

Čehoslovaška in Jugoslavija nimata pri teh načrtih nobene koristi, pač pa občutno škodo. Ogroža se neprestan eksistencija teh dveh slovenskih držav. Za obe države je svobodni prenos po Donavi in svobodni izhod iz Donave v Črno in Sredozemsko morje življenski predpogoj. V tej točki so interesi obeh slovenskih držav — enaki z Rusijo in Turčijo. Priznanje rumunske aneksije Besarabije po Italiji in sklenitev prijateljskega pakta med Rumunijo in Italijo, je samo en člen enotne verige sličnih pakтов med Italijo in Albanijo, Bolgarsko in Madžarsko. S svojim vstopom v to angleško-italijansko imperialistično verigo je Rumunija stopila na popolnomo nygo pot. Zaman so vsa zatrjevanja na zadnji konferenci Male antante v Jachymovu, da mala antanta še obstaja in da bo obstoja. Nihalo več ne verjame v čvrstote trozvezje, ki je tako slična znani trozvezji med Nemčijo, Avstrijo in Italijo pred vojno, katera ni ovrlala Italije, napovedati vojno svojim zaveznicom. Rumunija gre svojo pot. Interesi velekapitalističnih bojarov jo silijo na avanturistična imperialistična poto, ker samo potom zunanje avanture lahko podaljšajo rumunski bojari, italijanski fašisti in angleški konzervativci — svojo oblast nad rumunskim, italijanskim in angleškim ljudstvom.

Cehoslovaška in jugoslovanska buržazija pa se koleba: med strahom pred imperialistično sventuro in pred proletarsko revolucijo. Ona vidi, da ne more računati ne na malo — ne na veliko antanto, a nima poguma zvezati se s srednje evropsko in rusko ljudsko demokracijo. Cimboli se bo kolebala, tem krajša doba, ki bo odločilna.

Proletariat antantnih dežel in cele Evrope mora stati na strazi, da ga dogodki ne najdejo nepripravljenega kot leta 1914. Rus obstrelli Russ. Pri Cmruku sta se sprehajala neki Rus s svojim rojakom, 27 letnim financarjem Andrejem Derevickijem. Med potjo sta se radi nekega dekleta, v katerega sta bila obadvajata zanjibljena, sprija, pričemur se je civilist tako razjel, da je zgrabil puško in vstrelil financa v prsi. Tega so prepeljali v bolnišnico v Maribor, onega so pa orožniki prijeli in zaprli. Ker je bil financar obstreljen v prsi blizu sreca, je malo upanja, da bo prebolel.

Velik požar v Starem trgu pri Črnomlju. — Dne 21. maja popoldne je naenkrat izbruhnil ogenj v hiši gostilničarja Butala v Starem trgu pri Črnomlju. Ogenj se je razširil s silno brzino. V desetih minutah je bila v plamenu vsa bližnja okolica. Pogorelo je do tal 16 poslopij, med njimi 9 hiš. Zgorelo je tudi poštno poslopje. V zadnjem trenotku je poštarna rešila z življensko nevarnostjo poštne listine in denar. Poštarno so morali pri njenem požrtvovalnem delu orožniki s silo odvesti iz hiše, da se ni ponešrečila v plamenih. Pogoreli niso rešili ničesar in je škoda ogromna. Pogoreli so vse poljski pridelki in tudi živila. En sam posestnik ima škode nad pol milijona dinarjev. Cloveških žrtev ni. Na pomoč so prihitele štiri požarni brambe, ki pa niso mogle doči pomagati radi pomanjkanja vode, ker je Kolpa preoddaljena. Izmed pogorecev so bili zavarovani le nekateri.

Požar v Ihanu. — Dne 22. maja je izbruhnil požar pri posestniku Janezu Štiftarju v Ihanu pri Domžalah in mu v par urah upepelil hišo ter gospodarsko poslopje z vsemi inventarjem. Razen tega mu je pogorelo četveri govedi in 2 prašiča.

V hiši sta bila zvečer le 70-letna Štiftarjeva mati in 9letni Štiftarjev sin. Starka je zapala požar šele tedaj, ko je bila vse hiša v plamenu. K sreči je mela še toliko prisotnosti duha, da se je z malim vnuškom resila skozi plamen, pri čemer je dobila na rokah in nogah precejšnje opekljine.

Hiša je bila s slamo krita, je stala na samoti, vselej česar niso mogli ničesar rešiti.

Kako je nastal požar, ni pojasnjeno. Bržkone so se vneli sase, ker je bilo poslopje staro in okajeno. Štiftar trpi veliko škodo, zavarovan pa je bil le za borih — 150 Din.

Deček utonil. Dvanajstletnega Jurija Rahneta iz Ihanu, delavcevega sina je že šest let starega napadala božjast, včasih tudi po desetkrat na dan. Dne 21. maja je šel opoldne za kratek čas od doma, češ da gledat novi most čez Bistrico, od koder ga ni bilo več nazaj. Po dolgem iskanju ga je končno našel njegov oče drugi dan utopljenega v Bistrici v vodi, ki ga je nesla kake 3 km naprej skoraj do vasi Beričeve. Dečka je bržkone na mostu vrgla božjast, nakar je padel v vodo in utonil.

"Sin božji" arretiran. V Morovicih pri Vinkovcih je bil arretiran Fr. Vidaković, ker je zbranemu ljudstvu pridigal in zatrjeval, da je pravi sin božji, ki ga je Bog posil, da odresi grehe sveta. Oblast dvom, da je Franjo pri zdravju pamet, in ga je izročila psihiatru na opazovanje.

Snež na planinah. V nedeljo 22. maja popoldne je zapadel na vseh gorenjskih planinah nov sneg do 100 m v dolino. V sledi tega je nastupil že na večer v nižinah precejšn mraz.

Enostaven lek proti "poison ivy"

Novodoščec v Ameriko ni morda nikdar slišal o strupenem bršljantu (poison ivy), ki pravzaprav ni nikak bršljan, marvec plevel v obliki gumičevja, ki raste vsepovod v tej deželi. Kmalu se pa z njim spozna in to znanstvo ni nič kaj prijetno. Nekateri ljudje so tako dozvetni, da najmanjši dotik tem plevelom povzroča boleč opekljine po licu, rokah in drugih izpostavljenih delih telesa. Isti vpliv kot "poison ivy" imata strupeni hrast (poison oak) in drevo, zvano "poison sumac". Neko olje v listju teh rastlin provzroča zastrupljenje.

Zrte takega zastrupljenja se lahko prav hitro iznebjijo svoje težave, ki je drugač precej sitna, kadar prav dobro vedo, oni, ki so jo občutili na svoji — koži. Poljedelski department priporoča sledče zdravilo. Vprašajte v lekarni za petodstotno raztopino pepelikovega permanganata (five per cent solution of potassium permanganate) in prisajeno kožo namočite s to tekočino s pomočjo kosmiča vplivnega bombaža (absorbent cotton).

Permanganat uničuje strup tega plevela, ali ne škoduje koži, razen da zapusti rjav madež. Ta se zlahka odpravi, ako se koža omije s sledčo tekočino: one per cent solution of oxalic acid. Ta tekočina je strup, zato ako se bojite, da bi prišel v roke otrok, vporabite mesto njega "one per cent solution of sodium bisulphite" ali pa le navadno milo in vodo, dasi to poslednje sredstvo ne odpravijo madež tako zlahka. Ako je koža vsa razpraskana in krvava, "oxalic acid" provzroča začasno skelenje; milo in voda sta v takem slučaju bolj priporočljiva. Ako je koža jako delikatna, se raztopina pepelikovega permanganata lahko zmeša z vodo pred vporabo.

Permanganat se priporočuje kot lek za zastrupljenje, ki je že nastalo. Oni, ki vedo, da so dozvetni napram strupenemu bršljanu ipš se bojijo zastrupljenja, se lahko obvarujejo pred vsako škodo, ako si omijejo lice, roke in druge izpostavljene dele kože s tekočino, ki obstaja iz petodstotne raztopine žlezevoga klorida (five per cent solution of ferric chloride), ki se primača tekočini, pol vode in pol glicerina. S tem treba omiti vse izpostavljene dele kože in pustiti, da se na koži osuši, predno človek gre tja, kjer raste nevarni plevel. Zelezo v kemični zmesi se združi s strupom bršljana in spremeni v neškodljivo in nestrupeno zmes.

Vsek lekarnar vam pripravi zgoraj omenjene tekočine v par minutah. — F. L. S.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamо sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da nam je neljuba smrt vzela našega dragega sina

ANTON GRILCA.

Dne 21. maja t. l. je šel kot potopavadi zdrav in vesel na delo in kmalu po dvanajstih uri popolnje se je pripetila nesreča; voliček našložen s premogom je skočil iz tira, se zaletel v oporo, spodobil oporo, katera je zletela in udarila tako nesrečno našega Antona v glavo, da mu je razblaščila lobanje. Prepeljali smo ga nezavestnega v bolnišnico v Fort Smith, Ark., kjer so zdravnik na njegovih glavi izvršili operacijo z namenom, da bi mu ohranili življenje, ali žal vse prizadevanje je bilo zmanj. Ob 10:15 zvečer je za vedno zaspal. Star je bil 26 let in član društva št. 24 S. N. P. J. od meseca oktobra 1917 in do svoje smrti. Da je bil resnično priljubljen med Slovencem in drugoroci, so pričali razni mnogoštevilni venčci in cvetljice, sicer: mr. in mrs. Martin Kumer, mr. in mrs. Thomas Previk, mr. in mrs. Frank Povlakovich, vsi iz Universala, Pa. Nadalje se zahvalimo za darovanje našemu botru mr. Gregorju in mrs. Oblak iz Center, Pa. za prekrasni venec ter mr. in mrs. Fr. Jelovčan iz Delmont, Pa., kakor tudi prijateljem in znancem iz Delmonta za prekrasni venec. Vsa čast in hvala članstvu društva "Združeni sobratje" št. 141 S. N. P. J., katerega član je bil pokojnik in še posebno hvala predstavniku.

Gregor je bil 26 let in član društva št. 24 S. N. P. J. od meseca oktobra 1917 in do svoje smrti. Da je bil resnično priljubljen med Slovencem in drugoroci, so pričali razni mnogoštevilni venčci in cvetljice, sicer: mr. in mrs. Frank Povlakovich, vsi iz Universala, Pa. Nadalje se zahvalimo za darovanje našemu botru mr. Gregorju in mrs. Oblak iz Center, Pa. za prekrasni venec ter mr. in mrs. Fr. Jelovčan iz Delmont, Pa., kakor tudi prijateljem in znancem iz Delmonta za prekrasni venec. Vsa čast in hvala članstvu društva "Združeni sobratje" št. 141 S. N. P. J., katerega član je bil pokojnik in še posebno hvala predstavniku.

MAX JEREV.

Umrl je dne 12. maja 1927 ob 3. uri v jutro. Bolehal je na srčni napaki nad 5 mesecev in zadnjih 14 dni bil je v West Pa. bolnišnici v Pittsburghu, kjer je tudi umrl. Pogreb se je vršil dne 15. maja t. l., po katoliški obredi na St. Johns pokopališče v Unity, Pa. Bil je rojen leta 1903 na Universal, Pa. Pokojni je bil mirnega in prijega značaja, kar priča tudi velika vdeležba spremljevalev ob pogrebu. Tem potom se iskreno zahvalimo za darovanje vence in cvetljice, sicer: mr. in mrs. Martin Kumer, mr. in mrs. Thomas Previk, mr. in mrs. Frank Povlakovich, vsi iz Universala, Pa. Nadalje se zahvalimo za darovanje našemu botru mr. Gregorju in mrs. Oblak iz Center, Pa. za prekrasni venec ter mr. in mrs. Fr. Jelovčan iz Delmont, Pa., kakor tudi prijateljem in znancem iz Delmonta za prekrasni venec. Vsa čast in hvala članstvu društva "Združeni sobratje" št. 141 S. N. P. J., katerega član je bil pokojnik in še posebno hvala predstavniku.

PARIS-U

Kakor na drugih potovanjih te vrste, bodo tudi ob tej priliki pravljivane za potnike posebne ugodnosti. Razume se, da bodo imeli potniki spremstvo prav do Ljubljane.

Pišite nam po okrožnico o naših skupnih potovanjih. V njej

dobite pojasnjene glede enih drugih zadev.

Vsač krov je, da se čim prej priglasite in rezervirate prostor,

zlasti, ako niste ameriški državljan.

PRIHODNJE NAŠE SKUPNO POTOVANJE BO NA 16. JULIJU. ISTOTAKO - NA PREIZKUŠENEM IN PRILJUBLJENEM "PARIS-U".

Lahko odpotujete tudi prej, ali pozneje. Mi zastopamo vse

večne linije in Vam lahko preskrbimo katerikoli parnik hočete, naj

že bo na Havre, Cherbourg, Hamburg, Bremen ali na Trst.

Ako ste torej namenjeni v star kraj, se obrnite na nas in točna

in zadovoljiva postrežba Vam je zagotovljena.

Ravnko tako se obrnite na nas, kadar pošljete denar v star kraj,

— kadar želite dobiti denar iz starega kraja, — kadar želite dobiti kako osebo iz starega kraja, — kadar rabite pooblaščilo, izjavno

pogodbo, ali kako drugo notarsko listino.

Slovenska banka

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,

455 West 42nd St. (med 9. in 10. Ave.) New York, N. Y.

5000 knjig za 5000 slovenskih družin.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO ENGLISH-SLOVENE READER

Sestavil Dr. F. J. Kern.

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovorjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke; pesmi ter kratke angleško-slovensko in slovensko-angleški slovar (4,000 besed).

SLIKE IZ NASELBIN

Vsi na izlet!

San Francisco, Cal. — Najbrž bodo čitatelji Prosvete misili, da smo v San Franciscu vse pomrli, ker je prav malo slišati od tu. Ali s tem ni rečeno, da ni aktivnosti tukaj; ravno narobe, tu je precej življenja. Glasu moreni zato, ker so aktivni delavci preveč zaposleni s pripravami, da nimajo časa pisati v novine.

V začetku tega meseca je imel klub "Slovenija" svoj obletni banket in v nedeljo dne 19. junija bosta klub "Slovenija" in društvo "Tabor Slovanov" št. 304 imela skupen izlet v Madrone Parku. V pojasnilo članom društva naj služi, da bodo vse člani primorani plačati po en voznem listek, če ga rabijo ali ne, da ne bo oporekan, "nisem vedel", in to zato, ker smo vzel od železniške družbe 250 celih listov in ako ne prodamo toliko, jih moramo plačati iz blagajne, kar bo primanjkovalo.

Torej člani obeh organizacij, aka sta vam organizaciji pri sreču, pridite vse. Zabave bo dovolj. Ne bom natančno opisaval stališča kluba, društveno veste. Samo to bom rekel, da je klub kot aktivni odbor slovenske naselbine v našem mestu.

Torej tisti, ki ste aktivni delavci v naselbini in dobrí člani društva, pridite v nedeljo dne 19. junija v Madrone Park. Vabi odbor.

O prvomajski priredbi.

Pueblo, Colorado. — V Pueblo nismo delavci organizirani niti politično ne strokovno, vendar smo proslavili prvi maj v največjem zadovoljstvu. Proslavilo ga je nameč društvo "Orel" št. 21 S. N. P. J., katero je na 1. maja vprizorilo za tadan primerno igro. Vse je bilo dobro izvršeno in publike je bila prijetno iznenadena, ker česa tako dobrega ni pričakovala od društva "Orel". Naše igralsko osebje je svoje vloge izvedlo povoljno in je upravičena doseglo obilo aplavza.

Tako smo proslavili prvi maj in se radovali vse do dveh zjutraj. Igra je bila vprizorjena s pomočjo mladega društva "Columbine" št. 577 S. N. P. J. Tudi denarno smo napravili dober uspeh, kajti dohodkov je bilo do \$500, stroškov pa \$230. Količor je prebitka, nameč \$270, gre polovico društva "Orel", polovico pa društva "Columbine".

Obiskali so nas tudi naši bratje iz Walsenburga in Trinidada, za kar se jim lepo zahvaljujemo, zlasti pa našemu rojaku Robertu Robleku, ki je pomagal igralskemu osebju in upravljal oder. Kot sem videl, so bili na vzoči tudi naši rojaki iz drugih kolonij zapadnega Kolorada, kajti zanimali so se za "Hrbetno". Mislim, da jim ni žal, da so prišli.

Slišim, da se članstvo društva "Orel" pripravlja še za drugo igro v jeseni, meseca oktobra ali novembra. Samo tako naprej, bratje in sestre! V slogi je moč.

Bratski pozdrav za društvo "Orel" — Petar Tomich, tajnik.

Dvorane potrebujemo.

Chisholm, Minn. — Društvo "Lilija v vrtu" št. 322 je vprizorilo igro "Revček Andrejček" dne 24. aprila v finski dvorani. V igri je nastopilo 28 oseb moških in ženskih. Naši slovenski igralci so zopet pokazali svojo zmožnost in občinstvo je bilo zelo zadovoljno. Le žal, da ima naše slovensko občinstvo malokaj prilikov videti slovenske igre, čemur je vzrok to, da nismo primerne lastne dvorane, v katerih bi se lahko poljubno prirejale slovenske predstave.

Vsa čast igračem, ki so se trudili in žrtvovali čas ter s tem dosegli lep dobiček v znesku 186 dolarjev, v korist društvene blagajne. Ob enem tudi vabim vse članice našega društva, da se polnoštevilno udeležite seje dne 12. junija v navadnih prostorih. Voliti imamo novo blagajnico, ker sedanja gre od tu. Tudi prosim, da prinesete glasovnice do 16. junija, katere še niste volile storite to do omenjenega dne.

Prosim tudi, da malo bolj redno plačujete društvene pri-

spevke. Ne čakajte do zadnjega dne, ker veste, da jaz ne morem zakladati. Tudi sem bila uprašana večkrat, kako da ni pri našem društvu naklade. Naklado za mesec maj smo plačali iz društvene blagajne za vsako članico 70 centov. Katera je zavarovana za več, je morala sama dodati ostalo. — Ivana Baraga, tajnica.

Slovenski narodni klub v Chicagu.

Chicago, Ill. — Zveza slovenskih organizacij v Chicagu deluje, kot je že vsem znano, predvsem za slovenski narodni dom.

Kot tako se je že precej opomogla in dobro napreduje. Ker pa Z. S. O. ne pobira članarine ali rednih mesečnih prispevkov od posameznikov, smo ji ustavili pomožno organizacijo, ki je Jugoslovanski narodni klub.

Namen kluba je, pomagati koristni ideji narodnega doma, člani in članice pa plačujejo redne prispevke. Na seji klubu, ki se je vrnila 29. maja t. l., sta bili izpremenjeni dve točki v pravilih, ki se tičeta pristopnine in mesečnega prispevka.

Prej je bilo 35c za pristop in 10c mesečno, odsek pa je 50c prispevne in 25c mesečno. Član bo imel vse prispevke uknjižene v svoji knjižnici in v slučaju potrebe ali revčenje lahko v spoznamu z odborom dobi svoj denar nazaj.

Rojaki in rojakinje, če vas zanimajo uresničenje Slov. nar. doma v Chicagu, pridite na prihodnjo sejo in pristopite v klubu. Seje Jugoslovanskega narodnega kluba so vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob drugi urji popoldne v prostorih 2498 Blue Island ave. Klub šteje v tej mali dobi, odkar je bil ustanovljen pred štirimi meseci, že nad 50 članov in članic. — John Jurečič, tajnik kluba.

Proslava 20-letnice v Depue, Ill.

La Salle, Illinois. — Jako redki so dopisi iz te naselbine; kajte je vzrok, ne vem. Slovenski delavci v naselbini so večinoma premogarji in ker so na stavki, bi se lahko kateri kaj oglašil v priljubljeni Prosveti in poročal o našem delovanju.

Poročati moram, da smo v društvenem delovanju menda v defenzivni, kakor bo enkrat Musolini.

Mislim, da se posamezni člani kakor tudi uredniki jako zaposljeni, eni z igrami, drugi z veselicami. Na primer dne 29. maja je menda bilo polovico Slovencev na prireditvi društva "Zavednost" št. 59 S. N. P. J. v Depue, Ill., ko so obhajali 20 letnico društvenega obstanka. Jako se mi je dopadol, ko sem videv člane gori omenjenega društva, ki so tako složno in skupno delovali, da je prireditev tako dobro izpadla.

Predno preidem naprej z dopisom, ne smem pozabiti, se zahvaliti slovenskim kuharicam v Depue, ki so nas tako postregle s kobilom in potem zopet v večerjo. Vse mi je tako dopadol in teknilo, ako bi imel svojo Lizziko, bi jo bil še nazaj priklovaril, da bi se kuharicam prav iz srca zahvalil za postrežbo. In potice, paji in prijazni obrazci me še vedno malo pominjajo v prijazno naselbino.

Ne smem pozabiti članov društva "Zavednost" in se jim zahvaliti, toda odstavek v postaviti mi to začrnuje. Toraj vsem zmožnost in občinstvo je bilo zelo zadovoljno. Le žal, da ima naše slovensko občinstvo malokaj prilikov videti slovenske igre, čemur je vzrok to, da nismo primerne lastne dvorane, v katerih bi se lahko poljubno prirejale slovenske predstave.

Vsa čast igračem, ki so se trudili in žrtvovali čas ter s tem dosegli lep dobiček v znesku 186 dolarjev, v korist društvene blagajne. Ob enem tudi vabim vse članice našega društva, da se polnoštevilno udeležite seje dne 12. junija v navadnih prostorih. Voliti imamo novo blagajnico, ker sedanja gre od tu. Tudi prosim, da prinesete glasovnice do 16. junija, katere še niste volile storite to do omenjenega dne.

Prosim tudi, da malo bolj redno plačujete društvene pri-

narodni dom potreben vsaki slovenski naselbini. Kjer je dom, tam je skupno shajališče Slovencev, ki delujejo nato da bo naša mladina ostala naša in govorila jezik, katerega je nas učila mati Slovenija.

Omeniti moram še to, da se vrši glavna letna seja družbe Slovenski narodni dom v La Sali, dne 12. junija ob dveh popoldne. Pridite vse, ker je jakeva.

Nadalje moram poročati, da se bo igra "Cigan" ponovila v La Sali 19. junija in pričakujemo veliko udeležbo. Igralci se tako zanimajo in upajo, da bo občinstvo zadovoljno z igro in da bo šel vsak veselega srca domov.

Pozdrav vsem rojakom. — Frank Ravnikar.

Novi ameriški državljan.

Red Lodge, Mont. — Skoraj lahko rečem, da ni naselbine na zidanu in tudi ne v vseh Združenih državah (izvzemši večjih mest), da bi se toliko zanimali rojaki za državljanke pravice, kakor se ravno tukaj v naših naselbinah Washoe in Bear Creek.

Dne 10. maja je na tukajšnjem okrajnem sodišču prejelo 31. prisilcev državljanke pravice. Izmed teh je 16 Slovencov, oziroma Jugoslovov, ki so slediči: Jernej Burkelč, Willijem Ozanich, Anton Polh, John Kosorok, Karol Kocjančič, Frank Starčevič, Stefan Puhek, Agnes Jakopič, Fany Klopčič, Frances Zakeny, Mary Erznoznik, Terezija Breznikar, Mary Gaser, Mary Jordan, Agnes Bosovich in Mike Sudar. Izgloboj omenjenih je samo par izjem, da niso člani in članice S. N. P. J. To se vidi, da se člani dobro organizirati tudi politično, in to je mogoče, ako imamo državljanke pravice, da na volilni dan gremo na volišče in volimo naše kandidate, da zastopajo tudi delavce interese, ne samo kapitalistične, kot to se največ dogaja.

Upam, da se vse rojaki, ki so postali državljanji tega dobro zavedajo, da le z glasovnicom morejo kose v korist delavstva. Imamo še prav malo število rojakov, ki še niso ameriški državljanji, pa upam, da postanejo čimprej mogoče, tako da bomo vse lahko šli na volilni dan na volišče in pokazali, da naš slovenski narod ni zadnji.

Delavce razmere so srednje. Rovi obratujejo polovico časa. Delo se ne dobi, ker tukajšnji delavci čakajo vrste, ki so pred časom bili odslovljeni. Toliko v pojasnilo onim, ki so se pismeno obrnili name za pojasmilo.

Pozdrav — K. Erznoznik.

Po 20-letnici društva št. 59 S. N. P. J.

De Pue, Ill. — V nedeljo dne 29. maja smo se zbrali člani društva št. 59 ter bližnja društva in ostalo občinstvo. Ob 2:15 popoldne je br. tajnik stopil pred občinstvo ter v kratkem govoru pozdravil vse navzoče in se zahvalil za obilo udeležbo.

Bilo je približno 300 oseb na vsočih pri govoru in igri v gledališču mrs. Mašek.

Pozdrav — John Zugich, tajnik.

Vesti iz Penne.

S p o t a . — Forest City, Pa. — Eviva, Luka Matija, via Horse shoe curve — smo držali po nemških pravilih med hribovjem, katerega ne zmanjka med Pittsburghom in Harrisburgom. Kdor se še ni vozil, bi se mu dopadio, ker so krasna potezne obrnili name za pojasmilo. Najprvo vemo to, ako si ogledamo mesto Pittsburgh.

Gosti dimi se dvigajo iz mesta in se že odalči vidi, kakor bi ležalo mesto v megli. Večkrat sem se že vozil skozi ali hodil skozi, ali nisem še viden čistega zraka. Seveda so velike idustrije, ali v sedanjem času večinoma vse spe.

"Pijonirji" imajo na razpolago tudi "truck", kateri odpelje z vogala na 27. cesti in Lawndale ulici ob 9:30 predpoldne. Vožnja na "truck" za tja in nazaj je 75c. Prostora bo dovolj za vse.

To bo takozvan "basket picnic," ali tudi prigrizek, sladolo, in lahke pižade bodo na razpolago. Na vsporedu je vsepolno zanimivih iger, kegijanje, zoga, kroke, najrazličnejše tekme in kaj pada tudi — nagrade. Veselja bo obilo, zato ne zamudite.

"Pijonirji" kličejo vsem — Dobrodošli! — "Pijonir."

Po 20-letnici društva št. 59 S. N. P. J.

De Pue, Ill. — V nedeljo dne 29. maja smo se zbrali člani društva št. 59 ter bližnja društva in ostalo občinstvo. Ob 2:15 popoldne je br. tajnik stopil pred občinstvo ter v kratkem govoru pozdravil vse navzoče in se zahvalil za obilo udeležbo.

Bilo je približno 300 oseb na vsočih pri govoru in igri v gledališču mrs. Mašek.

Nato je predstavil br. pred-

sednika, kateri se isto zahvali ter prosi za mir in posluh vse občinstvo, kateri še ne spadajo k S. N. P. J., naj se pridružijo in pristopijo k naši materi S. N. P. J. V kratkem je tudi omenil, kako nam je potreben slovenski dom pri sličnih prireditvah.

Nato je bil predstavljen član društva št. 59 br. Ignac Benkšek, kateri je član od ustanovitve.

Predstavljen je bil predsednik S. N. D., Vincent Obed, kateremu govor se je največ nanašal na vzdobjanje k S. N. D. v Depue.

Nastopila Tony Janko in Louise Mašar iz La Sali, čl. dr. Soča, ter zapojeta krasna pesem "Kako bi lušno bilo."

Brat predsednik društva predstavlja gl. predsednika, br. Vincenta Cinkarja kot govornika. Istočasno je nastopila hčerka ugledne družine Zoranove, kot članica mlad. oddelka in podarila šopek cvetlic v imenu mladiškega oddelka društva S. N. P. J.

Zahvaliti se moram tudi pred-

sedniku Vincentu Cinkarju, ki je

Glavni predsednik se je zavil za šopek ter podal kratkego govor v prid mladiškega oddelka S. N. P. J. v angleškem jeziku, na kar se je začel njegov govor suški v prid društva in S. N. P. J. V eno uro dolgem govoru nam je razložil začetek jednote, kako se je ustanovila. Razložil nam je marsik ter upam, da njegove besede ne bo brez uspeha. Njegove besede bodo našle lep odmev ter bodo ostale v lepem spominu vsem.

Nato se je začela igra, katera trajala dve uri in pol. Darsiravno že izmučeno od dolgega programa je bilo članstvo mirno in pazno sledilo. Le tu ali tam je kakšen otročiček zajokal. Predstava je bila zelo zanimiva ter je povzročila tudi med tukajšnjimi Slovenci zanimanje za kaj sličnega. Veliko naloga sta imela živko in Rožico ali sta jo prav lepo izdelala, kakor tudi drugi igralci. Rad bi vse povrati omenil, ali mi čas ne dopušča, rečem le to, da boste ostali sicerne v spominu.

Vaša naloga je bila velika in težka ter ste imeli veliko sitnosti z našim društvom št. 59 S. N. P. J. Izkazali ste, kaj je naša občinstva zavest.

Nato je naša občinstva zavest, da je bilo veliko naloga, da se izmučeno od dolgega programa je bilo članstvo mirno in pazno sledilo. Le tu ali tam je kakšen otročiček zajokal. Predstava je bila zelo zanimiva ter je povzročila tudi med tukajšnjimi Slovenci zanimanje za kaj sličnega. Veliko naloga sta imela živko in Rožico ali sta jo prav lepo izdelala, kakor tudi drugi igralci. Rad bi vse povrati omenil, ali mi čas ne dopušča, rečem le to, da boste ostali sicerne v spominu.

Vaša naloga je bila velika in tež

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zednjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

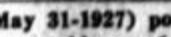
"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju n. pr. (May 31-1927) poleg vašega imena na naslovu poslani, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da ne vam ne ustavi list.

RAZLIKE MED S. N. P. J. IN K. S. K. J.

To ni edini dokaz, da K. S. K. J. ni demokratična bratska podpora organizacija, kot je S. N. P. J.

Duhovni vodja ima izredno moč, da črta vse v glasilu K. S. K. J., kar se njemu vidi, da je v nasprotju z načelno izjavo v ustavi in točkah v pravilih K. S. K. J., nanašajoče se na verske zadeve. Ta duhovni vodja ima pravico tudi vetrirati vse izpremembe, dodatke ali črtanje ustave in pravil, skele konvencije, članstva ali glavnega odbora, ako so na katerikoli način v konfliktu z načelno izjavo in katoliško cerkvijo.

Z eno besedo: Duhovni vodja je več kot članstvo, več ko konvencija, več ko glavni odbor K. S. K. J., on je neomejen diktator. Njemu je treba reči, ta točka je v protislovju z načelno izjavo ali katoliško cerkvijo in točka postane neveljavna. Če je bil član spoznan nekrivim pri društvu, pri glavnem porotnem odboru ali celo na konvenciji, tedaj duhovni vodja lahko reče, da je sklep društva, gl. porotnega odbora ali konvencije neveljav, ker je v konfliktu s katoliško cerkvijo. In če duhovni vodja kaj takega izreče, nima nihče pravice reči, da je v zmoti. Duhovni vodja je za K. S. K. J. nezmotljiv, kakor je rimski papež za rimsko katoliško cerkev. Tudi drugi duhovni, ki so člani K. S. K. J., nimajo pravice ovreči skele ali odloka, ki ga je napravil duhovni vodja K. S. K. J. Duhovni vodja je nad vsemi in njegova moč sega tako daleč, da lahko spravi vsakega člana iz K. S. K. J., pa, če je duhoven ali pa lajik, ako nasprotuje njegovim sklepom. Njegova moč sega tako daleč, ako se hoče duhovni vodja ravnati strogo po besedilu 5. točke XXI. člena pravil K. S. K. J., da lahko vse izključi iz jednote, ako prav teh besed ni nikjer zapisanih v pravilih te bratske podporne jednote. Kako se lahko to zgodi, naj služi naslednja primera.

Član A je bil zatožen pri glavnem predsedniku, da se je norčeval iz vere ali žalil verski čut članstva K. S. K. J. Glavni predsednik določi preiskavo. Društveni porotni odbor spozna oboženega brata nekrivim, duhovni vodja pa razveljavlji sklep glavnega porotnega odbora. Zadeva gre pred konvencijo in igra z oboženim bratom in duhovnim vodjem se ponovi. Zdaj ima pa duhovni vodja pa razveljavlji sklep glavnega društva. Zadeva gre pred gl. porotni odbor, ki spozna oboženega brata nekrivim. Duhovni vodja zopet razveljavlji sklep glavnega porotnega odbora. Zadeva gre pred konvencijo in igra z oboženim bratom in duhovnim vodjem se zopet ponovi. Zdaj ima pa duhovni vodja pravico in moč obožiti društvo, glavni porotni odbor in delegate, ki so glasovali, da je oboženi brat nekriv norčevanja iz katoliške vere ali žalitve verskega čuta članov K. S. K. J., ker so spoznali nedolžnim člana, ki se je po njegovem mnenju norčeval iz katoliške vere ali pa žalil verski čut članstva K. S. K. J. Ta igra se lahko ponavlja toliko časa, da ostane duhovni vodja sam še član K. S. K. J.

Pred nami ni vprašanje, ako se bo to zgodo, ampak nam je odgovoriti na vprašanja, če se lahko kaj takega priperi, če ima po sedanjih pravilih K. S. K. J. duhovni vodja to moč, da lahko izključi vse člane, ako se ne pokore njegovi volji in sklepom. In na to, vprašanje se odgovori, da jo ima.

Ta famozna točka, ki postavlja duhovnega vodja za diktatorja z neomejeno močjo, se glasi:

"Duhovni vodja ima pravico črtati iz Jednotinega Glasila," predno gre isto v javnost, vse, kar se mu vidi, daje v nasprotju z načelno izjavo točk v ustavi in v pravilih Jednote, nanašajočih se na verske zadeve. Ima tudi pravico vetrirati vse izpremembe, dodatke ali črtanje Jednote ustave in pravil, skele, članstva ali glavnega odbora, ako so isti na katerikoli način v konfliktu z načelno izjavo in katoliško cerkvijo."

Točka je jasna in razumljiva in drugače je ne morejo tolmačiti tudi franciškani, ako tudi najamejo kakšnega Armenca, da tolmači to točko pravil in zbegajo tako članstvo K. S. K. J., o katerih gre glas, da so najbolj navihani ljudje na svetu, kajti pregovor v Levantu pravi, da je treba devet kristjanov, da jih ne prevari žid, devet židov, da jih ne prevari Grk, devet Grkov, da jih ne prevari Arabec in devet Arabecev, da jih ne prevari Armenec.

Ta točka pokazuje, kakšno je bilo mišljenje v rimski katoliški cerkveni organizaciji ob času preganjanja kriovercerjev in sv. inkvizicije. In ta duh iz onih časov straši v katoliških organizacijah še danes. Ta duh ni verski, ni katoliški, ampak je samo klerikal, ki hoče za vsoko pridržati nadvlado duhovščine.

Član K. S. K. J. res ne bo trpel nobenih telesnih muk, ako ga je kdo zatožil pri predsedniku K. S. K. J., da je žalil katoliško vero, katoliški čut drugih članov ali da se je norčeval iz katoliške cerkve in je duhovni vodja prišel do prepričanja, da je res storil nekaj sličnega in da ga je zaradi tega treba izključiti iz jednote. Telesnih muk ne bo trpel, to je res! Ne bodo ga mučili, kakor se je to zgodilo ob času sv. inkvizicije, kadar so v človeku izsledili krivoverca, ampak z njim se bo zgodilo nekaj drugega, kar ga bo ravnotako hudo ali pa še hujše zadelo. Član bo izključen, kakor oni, ki je v South Chicagu dejal franciškanu, da se naj nikar ne vtika v posvetne reči, ki mu ne gredo ničesar mar. Če je član star in prekoračil starost, ki je določena za sprejemanje novih članov v bratske podporne organizacije, kam naj pa gre? Kje bo tak star in izključen član prejemal bolniško podporo, če zbole? Kdo bo njegovim svojcem izplačal posmrtnino, da ga dostenjno pokopljejo, ko umrje? Nihče, ker ne bo mogel pristopiti k nobeni podporni organizaciji.

Člani K. S. K. J., ki lahko pristopijo še k drugim podpornim organizacijam, ker jim leta to dopuščajo, bi ravnavali zelo nespametno, ako bi pustili svojo organizacijo in pristopili k drugim podpornim organizacijam, ki ne dajejo nobenemu svojih članov diktatorske moči za razveljavljenje skele gl. odbora, članstva in konvencije, ampak so to moč ohranili in pridržali le članstvu in konvenciji. Če bi tako ravnali, bi svoje starejše člane, ki ne morejo pristopiti k drugim podpornim organizacijam, prepustili klerikalni milosti in nemilosti. Člani K. S. K. J. ravnajo pametno, ako se bojujejo za odpravo klerikalne diktature, da iz pravil K. S. K. J. jednote izginejo vse točke, ki postavljajo posameznike nad skele gl. odbora, članstva in konvencije.—(Dalje prihodnjic).

Kako je Amerikanec iskal vzhod

Newyorški "Forum" je pred kratkim prinesel zanimiv članek, ki ga je spisal Hamilton Fish Armstrong. Članek ima naslov "Kje pričenja vzhod?" in avtor pripoveduje, kako je iskal vzhod od Trsta preko Jugoslavije in Balkana do Carigrada — pa ga še ni našel. Armstrongovo razočaranje se je razvijalo tako:

V neki gostilni ali kavarni v Trstu je povedal natakarju, da gre v Zagreb. "Oh, Zagreb je grd, umazan kraj, pfej!" je pljuval natakar in odganjal muhe od mize. "To je kraj, v katerem pristojajo le svinje Hrvati, ki žive tamkaj. Moja mati je bila Hrvatica, a bila je toliko pametna, da se je omožila z Italijanom. Trst je na meji Dantewe civilizacije in na oni strani ni nič drugega kot smeti in lehota. Tam se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli ornat v Evropo še preden je kdo vedel za Turke. Bolgari so po jeziku Jugoslovani, ali po krv in duši, so Azijati. V Sofiji se začenja vzhod."

Orientni ekspres je ponesel Amerikanca in Sofijo. Spet iznenaden. Našel je moderno mesto, velike nove hotele in druga poslopja, lepe ulice in kopališča. Ogledal si je kraljevsko palačo, ki je opremljena z lukusom iz Pariza in Dunaja. Srbi so mu lepo postregli kakor v Londonu in Parizu. Nikjer nič orientalskega. Vprašali so ga, kam potuje. Dejal je, da v Sofijo. "Upamo, da veate, kam pride," so ga pošvarili skrbni Srbi. "Tam so Tartarji doma, ki so prinesli

The Young S.N.P.J.

THE NEW ERA FROM CLEVE-
LAND
(Alias West Park)

It seems as if we are rather hid-
den from the rest of the social world;
hidden somewhere on the globe to
ourselves. I haven't written any-
thing between our dance affairs, but
from now on I'll try to give more
time to our paper.

Saturday May 28, we had a speak-
er, Mr. Frank Zaitz of Chicago, at a
gathering here. Boy, he certainly
gave the audience some facts about
the sick benefit business. The young-
er folks were mostly interested in
various jokes concerning the S. N.
P. J. organization and descriptions
of things that happened during his
youthful days in Europe. The major-
ity of younger folks think that
mostly all of Europe is wilderness.

"Blame it on the parents for not
describing it right," are the words
Mr. Zaitz said. He also gave proof
to back the statement up.

Another speaker gave a rather
good speech, but it didn't very well
interest the younger folks, because
it consisted of mostly political af-
fairs. I advise everyone to listen to
such speeches which concern the or-
ganization.

The New Era is holding another
dance on June 11 at the J. D. N. Hall,
W. 130th Street and McGowan Ave.
Strangers, friends, members of the
S. N. P. J., or whatever they may
be, are welcome. Our President, Mr.
Sonker being a leader of an orchestra
will furnish the music.

Those who would like to pay a visit
to our meetings every so often, will
kindly take notice that they are held
on every second Friday of the month.

Publicity Manager J. C. S.

THE COMRADES

The Comrades' picnic will be held
on the 19th of June on Debevec's
farm near Madison. On May the
22nd a committee of inspection drove
out in John Strifot's bus (Detroit
make) in order to look at the lay-
out of the land. The report of said
committee (Agnes Balant, Julia
Tomsic, John Strifot, Anton Kush-
lan and Wm. Sitter) was satisfactory
in every way, and a good time can be
promised to everyone who goes with
us on the 19th.

The girls will make up the lunches,
and the boys will pay one dollar each
for them and a truck ride all in one.
What wonderful work one lone dol-
lar can do! Lunch, truck ride and
good time! Cheap at the price.
Nough said!

We want all of the Comrades out
there, and as many non-Comrades as
we can muster.

In conclusion, the committee
thanks Mrs. Kushlan most heartily
for her kindness and excellent repast
when they stopped at the Kushlan
house in Collinwood on the way home.

For the success of our picnic!
Wm. A. Sitter.

BASEBALL AS A SPORT.

Detroit, Michigan.—Here we are
awake and ready to start something
worth while doing. At our last meet-
ing one of our members decided to
bring in some sports. We should
give the credit to Bro. August Vozel,
who wants to be active while he is active.

Now that the Lincolnites and the Pioneers have formed a
bowling team; Lodge 564 decided it
was too late to start a bowling team;
but Brother August Vozel mentioned
baseball. The Brothers of "Young
American" have formed a baseball
team. Hurrah for them! They have
helped Brother Vozel to get together,
and he is running them through prac-
tice. The team is getting good re-
sults as far as they have gone. All
right, brothers and sisters, wake up
and give them your support, for
without support everything goes the
opposite direction. Each brother of
Lodge 564 is invited to try out even
if you are not a professional at it.

See Bro. Vozel. If you want to know
more about the affair, see Bro. Vozel
at the meeting which will be held
Sunday, June 12, 1927, at 10 o'clock.

Well, if you know how to throw a
ball, how to catch it, and can knock
a home run once in a while, you are
just the fellow that we want. Of
course, we don't expect a "Home
Run" always, but something better
than three deadly swings. Come on,
brace up and let's get started.

The "Young American" lodge 564
has a wonderful baseball pitcher who
just became a member and is a sixteen
years old wonder. The young
pitcher is Brother Henry Kaitner.

Our first game was played and
was won Sunday, May 22, against
"Sanders Athletic Club." The score
was 8 to 1.

Hurrah! Young Americans! This
was our first attempt against an-
other team. Our brothers have
fought and won the game bravely
without the support of our members
who did not know about the game.

The brothers have their team.

Now, sisters, come and show what
you can do. Show us something you
can start worth while. Hear from
you later, won't we? Of course, we
will.

We also want to say that our last
game was a success and we made a
clear profit of about \$50.00 which we

used to pay off our five shares of
the Slovenian National Home of De-
troit.

Sister Josephine Bozich has ar-
rived at Detroit Friday at 12 o'clock
in the afternoon May 6th. She had a
wonderful time and also says that
anyone who likes to travel and also
enjoys history, should go to Wash-
ington, D. C.

Members of Lodge 564, don't for-
get to come to the meeting Sunday,
June 12, 1927, at 10 o'clock. All
members out and don't forget.

Publicity Committee,
Ass't. Chairman J. R.

REMEMBERING.

De Pue! De Pue! Don't forget
your parcels! Does this mean any-
thing to you? To some it brings back
memories of a delightful day spent
in De Pue. I am sure the Mohawks
and Soca members will long re-
member Sunday, May 29th.

Remember how you all waited for
two young ladies at the Slovenski
dom? Know who they were? Yes,
you guessed it the very first time.
I would have liked to have been
there just to hear you swear. Or
were you good because it was Sun-
day? Remember how we all piled
into Levine's truck, and it started
with a jerk — remember?

Remember how we sang and Gus-
sie and Ann played their "ukes" and
Johnny did the Black Bottom or was
it the truck bottom? And the bumps,
bumps and then still more bumps,
will I ever forget?

Remember the arrival at the stage
door, and the long flight of peek-a-
boo stairs to the dressing room way
up, and the interested spectators
for all the world like we were
celebrities of some kind, not saying
that we were not. We were the
members of the Soca Dramatic Club
imported from La Salle by Lodge
No. 59 to present a drama in honor
of their twentieth anniversary, at
the Liberty Theatre in De Pue.

Remember how you hung your
clothes on the line, and the little old
make-up box, and the windows from
where, if you looked down, the people
looked like ants? Just like in the
Chicago loop. And then our walk
through the town, all the S. N. P. J.
banners everywhere, the solitary police-
man who wouldn't flirt, the rail-
road tracks, the non-parkable babies,
the sheiks who were conspicuous by
their absence, and that other guy,
you know, girls.

Remember our wonderful meals?
Noodle soup, chicken and all the fix-
ings, and the appetizers and the dec-
orations and all that? And then the
crowded theatre, the ushers, and at
last the curtain went up, and the
speakers, well, they started speaking.
Two local men and our own Mr. Obid
and Mr. Cainkar. Then the play,
the moment we were all waiting for,
the rise of the curtain — and the
drop on the final act. A sigh of
relief, well, that's over!

At the Pioneer picnic on June
12th, Gus Kramer, our champion
horse shoe pitcher, will give an ex-
hibition; Lincoln Zavertnik will show
that he can throw an indoor base-
ball farther than anyone else; our
"midget," Rudolph Hochreiter, prom-
ises to win the foot race for young
men (Heldenreich excluded); lawn
bowling will be under the direction
of John Darovec; and the girls are
favored 3 to 1 to win the tug of war
from the boys. Come and watch
your favorites.

Good for you, Columbines. Al-
though we have heard little from
you, our feeling was that you were
getting along all right. Now we're
sure of it. But don't be so quiet
even if you are so many miles away.

BE YOURSELVES.

Detroit, Mich. — No man can suc-
cessfully imitate another. We may
have our heroes and wish we were
like them, but that does not in any
way help us. The person to whom
we point as an ideal is such because
of his own individuality, and his own
strength of character. He knows his
sphere in life and occupies it because
he knows it and is capable of filling
it independently of anything or any-
body else.

It is in the man with the outstand-
ing character and the ability to grasp
his opportunities that will always
succeed.

Ralph Waldo Emerson once said:
"I count him a great man who in-
habits a higher sphere of thought,
into which other men rise with labor
and difficulty; he has but to open
his eyes to see things in a true light,
and in larger relations, whilst they
make painful corrections, and keep a
vigilant eye on many sources of er-
ror. He is great who is what he is
from nature and who never reminds
us of others."

A good prayer for Auto owners.

My auto, 'tis of thee short road
to poverty; of thee I chant, I bled
a pile of dough on you three years
ago, and now you refuse to go, or
won't or can't. Through town and
countryside, you were my joy and
pride—a happy day. I loved thy
gaudy hue, thy nice white tires new,
but now you're down and out in every-
way. To thee old rattlebox, came
many bumps and knocks; for thee I
grieve. Badly the top is torn, frayed
are the seats and worn; the whoop-
ing cough affects the horn, I do believe.
Thy perfume smells on the breeze,
while folks all choke and wheeze,
as we pass by. I paid for
thee a price, 't would buy a mansion
twice; now everybody's yelling, "Ice!"
—I wonder why. Thy motor has the
grip, thy spark plug has a flu, and
woe is thine. I, too, have suffered
chills, ague and kindred ills, endeavor-
ing to pay my bills, since thou were
mine. Gone is my bank roll now,
no more 't would choke a cow as
once before. Yet if I had the cash,
e'en though I went to smash, I'd
buy myself a car and spend lots more.

FLASHES

Good for you, Columbines. Al-
though we have heard little from
you, our feeling was that you were
getting along all right. Now we're
sure of it. But don't be so quiet
even if you are so many miles away.

*

At the Pioneer picnic on June
12th, Gus Kramer, our champion
horse shoe pitcher, will give an ex-
hibition; Lincoln Zavertnik will show
that he can throw an indoor base-
ball farther than anyone else; our
"midget," Rudolph Hochreiter, prom-
ises to win the foot race for young
men (Heldenreich excluded); lawn
bowling will be under the direction
of John Darovec; and the girls are
favored 3 to 1 to win the tug of war
from the boys. Come and watch
your favorites.

*

While we're on the subject of
picnics, it isn't too early to think of
the picnic which will be given on

July 31st at Camp Bemis in the
Forest Preserves near La Grange

and Western Springs, by the com-
bined Chicago lodges of the S. N. P. J.

The affair is arranged for the
benefit of their juvenile members,
but we rather think that we'll all be
"juveniles" that day. The committee
is arranging for such interesting

things as special trains, reduced
fares, much of the usual thing and
much more that will be quite a
novelty.

*

"Rudy" is the biggest man of the
Pioneer Lodge, (in size) and prob-
ably that is why he is so closely
connected with the affairs of the
organization. At present, it is his
duty to record everything that is
transacted at the meetings. His
"press" car is renowned, and will linger
long in the memory of those who
made the Easter trip to La Salle. He
has trouble with the young ladies for
they all seem to want to ride with
him. From the Pioneer picture, the
general opinion exists that "Big
Six" is the most handsome, and we
heartily agree. We haven't forgot-
ten his antics when he served as
waiter at our anniversary celebra-
tion. He's "big" in whatever he
does.

*

To go in hand with Rudy, we have
a nice, tall "red head," at present
residing too far away to be of any
immediate help, but we know that
she will move closer quite soon.

However, distance doesn't keep her
from attending Pioneer affairs and all
other affairs which our crowd
patronizes. She forms part of our
secondary line of offense by selling
great quantities of our tickets for
all occasions, and one of these days
we expect to put her into active
committee work so that her smiling
countenance can secure for her and
for us ever greater results. Bright
and merry always, that's Jennie
Zadel.

*

We've been to Waukegan, and
we're back again. And such a good
time as we had! The operetta

exceeded our fondest expectations,
and we can realize what an amount
of time and effort was necessary on

the part of the cast, not to men-

THOUGHTS ON LAN- GUAGE

The chief vices of education have
arisen from the one great fallacy of
supposing that noble language is a
communicable trick of grammar and
accent, instead of simply the careful
expression of right thought. Lan-
guage becomes accurate if the speak-
er desires to be true. Language be-
comes clear, if he speaks with sym-
pathy and a desire to be intelligible.
Language becomes powerful, if he
has earnestness. Language becomes
pleasant, if he has a sense of rhythm
and order.

Language is a careful expression
of right thought. The different
characteristics of the people: hate,
vengeance, sorrow, joy, happiness,
sympathy, truth, earnestness, feelings,
emotions, selfishness, kindness,
charity, righteousness, are expressed
in larger relations, whilst they
make painful corrections, and keep a
vigilant eye on many sources of er-
ror. You can, in truth, understand a man's word only
by understanding his temper. Your
own word is also as of an unknown
tongue to him unless he understands
ours. All facts, inventions, discov-
eries, theories, philosophies, customs,
laws, are expressed in and preserved
by language.

A person masters a language only
when he is able to express all of his
characteristics and thoughts into ac-
curate language; and when he is able
to grasp, assimilate and comprehend
accurately all the characteristics and
thoughts of the writers or speakers
whom he is reading (hearing).

Success largely depends upon lan-
guage. If one has ability, of what
value is that ability to him if he can-
not express and communicate his
thoughts to others by the use of accurate language?

Also, if he cannot grasp, assimilate
or comprehend accurately the thoughts
of writers or speakers whom he is
reading (hearing), or has read
(heard), or will read (hear), he does
not receive the full benefit of those
authors' or speakers' labor, and his
success is diminished to the extent of
his deficiency for grasping, assimilat-
ing, and comprehending the thoughts
of other people.

To make this subject matter clear,
let me illustrate the principle of
grasping, assimilating, and compre-
hending the thoughts of others with
two hypothetical cases. Let us as-
sume for the purposes of this discussion
that a hypothetical person whom we
will call "A" has written, "In
those fields of fraternal controversy,
where passion runs high and where
clique conscious groups are arrayed
in bitter fight, the one against the
other, where each side with difficulty
is restrained from open war, facts
and reason play a very unimportant
part." Let us assume further that a
hypothetical person whom we shall
call "B," for the purpose of this dis-
cussion, has read the statement of
"A" and grasped, assimilated, and
comprehended it to mean, "that in a
discussion or an argument facts and
reasons play a very unimportant
part." Compare the two statements
for the purpose of measuring the
degree of error committed in grasping,
assimilating, and comprehending
thoughts of "A" on the part of "B."

The statement of the hypothetical
person "A" is well qualified and
portrays a particular situation under
certain circumstances; whereas the
statement of the hypothetical person
"B" is general and is applicable to all
situations. In applying the state-
ment of the hypothetical person "A",
one has to ascertain whether it is a
situation "where passion runs high
and where clique conscious groups
are arrayed in bitter fight, the one
against the other, where each side
with difficulty is restrained from
open war." After making the investi-
gation we find that such a situation
exists, then facts and reason play a
very unimportant part; but on the
other hand, if we find that such a
situation does not exist the inference
would be that facts and reason do play an important part.

The two statements are entirely dif-
ferent in their meaning; and the de-
gree of error committed in this ex-
ample by the hypothetical person "B"
in grasping, assimilating, and compre-
hending the thought of the hypo-
thetical person "A" is exactly 100%.

If we generalize on basis of historic
facts, we must conclude that a knowl-
edge of the English language and not
the Slovene language makes people
class conscious; therefore, they reason that a
knowledge of the Slovene language is
a great benefit to everyone as it
would make every one in the world
class conscious. Is this doctrine gen-
erally true, or is it only true in very
rare and very exceptional cases? For
your answers, my dear readers, I will
refer you to conditions in Slovenia.

If this doctrine is true, it would
naturally follow that all Slovenes in
Slovenia are class conscious; that they
have a class conscious labor gov-
ernment; that capitalism no longer
exists in Slovenia; that Slovenia is
the land of Honey, Hope, Promises
and Opportunity; and that the people
do not have to migrate to other lands
in order to raise their moral, eco-
nomic and social standards. But on the

POROČILO O NAKAZANI
BOLNIKI PODPORI

dne 27. maja, 1927.

Št. dr.	Ime člana	Vesta
213	Apolonija Kobalik	18.00
	Mary Bogicevich	10.00
214	Anton Tischer	22.00
215	Vinko Sobol	36.00
	Joseph Mašina	28.00
218	Mary L. Berne	56.00
	John Jelich	42.00
221	John Jakšič	1.00
222	Fabian Draginč	27.00
223	Terezija Žgola	10.50
	Nick Sholaya	15.00
229	Francis Virt	14.00
230	Thomas Jakupin	15.00
231	Josephine Grane	28.00
232	Milo Blič	15.00
233	Marko Nakich	51.00
234	Joseph Vincenc	9.00
235	Frank Ivančič	84.00
236	Jacob Maleškar	39.00
237	Mislava Blizaj	56.00
238	Mary Lazar	55.00
239	Joseph Tancič	10.00
240	Joseph Tancič	18.00
241	Michael Stumac	38.00
242	Ignac Kahn	42.00
243	Anna Popovich	21.00
244	Alojz Javšek	15.00
245	Joseph Malenšek	22.00
246	Frank Menart	62.00
247	Marion Fuharich	27.00
248	Thomas Adrich	50.00
249	Thomas Pikec	12.00
250	Paul Trubnik	22.00
251	John Zupančič	68.00
252	Frank Zmazlikar	57.00
253	Paul Tempfer	33.00
254	Frank Guida	18.00
255	Marie Sileg	56.00
256	John Zolin	44.00
257	Mile Zdunič	42.00
258	Martin Peharik	21.00
259	Paul Kos	11.57
260	Frank Smid	28.00
261	Frank Dolash	56.00
262	Louis Golob	46.00
263	Mary Morvar	33.00
264	Mary Sem	25.00
265	Mary Dukek	14.00
266	Stanko Valenčič	78.00
267	Joseph Ambrož	34.00
268	Leopold Kovačič	13.50
269	Michael Zupančič	42.00
270	Irene Marinovič	45.00
271	Boro Lever	34.00
272	Annie Panjan	15.00
273	Joseph Frankovič	6.00
274	John Levatik	42.00
275	Frank Šendur	28.00
276	Annie Zupančič	15.00
277	Leopold Kovačič	42.00
278	Anton Ajduš	96.00
279	Paul Ulorovč	15.00
280	Peter Snarič	12.50
281	Louis Drasker	34.00
282	Frank Golek	29.00
283	Cenko Lončarčič	47.00
284	Steve Vinter	48.00
285	Cesare Veronesi	32.00
286	Cesare Veronesi	18.00
287	John Klinck	32.00
288	Anna Rajdej	15.00
289	Mary Kaska	15.00
290	Mary Lapornik	22.00
291	Anne Perenčevič	18.00
292	Martin Maron	32.00
293	Peter Gotoff	27.00
294	Jakob Vidmar	100.00
295	Louis Zeitz	32.00
296	Joseph Ilenc	26.00
297	Joseph Konkanc	17.50
298	Anna Toporški	11.00
299	Frank Junc	76.00
300	Joseph Widus	18.00
301	Nick Kelo	30.00
302	Mike Šimšek	23.00
303	Jennie Zakič	12.00
304	John Kreys	42.00
305	Cirila Čiž	28.00
306	Johanna Mejak	15.00
307	Simon Strmčnik	22.00
308	Joseph Kravanja	56.00
309	John Franz	42.00
310	Emily Stimes	26.00
311	Mary Mahnič	15.00
312	Matt Mikulich	48.00
313	Martin Pajk	14.00
314	John Banjos	56.00
315	Fred Osteršek	81.00
316	Laurence Speleit	75.00
317	Mary Miklošič	28.00
318	Tom Blaško	6.00
319	John Udovich	48.00
320	Joseph Brajha	25.00
321	Joseph Barbu	81.00
322	Joseph R. Baron	52.00
323	Joseph F. Kren	46.00
324	John Barešič	75.00
325	Anton Novak	8.00
326	Richard Špaček	44.00
327	Peter Paver	20.00
328	Elizabeth Zadet	76.00
329	Sophie Vinovich	40.00
330	Frank Koretič	13.00
331	Louis Bratenja	22.00
332	Jennie Jordan	15.00
333	Frank Suhani	28.00
334	Mary Mosich	6.00
335	Steve Rosich	42.00
336	Frank Stimes	50.00
337	Frank Voselj	43.50
338	Steve Shaffer	24.00
339	Anton Briški	28.00
340	Frank Mateček	15.00
341	Frank Mur	15.00
342	Matilda Chorak	86.00
343	Karel Kupčák	24.00
344	Fred Slosar	26.00
345	Joseph Sterbene	27.00
346	George Evanoff	32.00
347	Nicola Giechhoff	15.00
348	John Rock	84.00
349	Frank Dolinsk	25.00
350	John Simončič	14.00
351	Joseph Zajec	51.00
352	Frank Barko	52.00
353	Frank Barko	52.00
354	Peter Jerkovič	54.00
355	Anton Matovček	31.50
356	Frank Troselj	15.00
357	John Maček	21.00
358	Marko Kosinič	42.00
359	George Dobšen	15.00
360	Steve Dobričnik	42.00
361	Anton Volk	34.00
362	Jack Kranjc	84.00
363	Martin Fabjan	28.00
364	Jennie Pavlich	15.00
365	Sophia Cianovich	66.00
366	Peter Magličić	15.00
367	Eva Grabovac	56.00
368	Amelia Goršek	15.00
369	Nick Groševič	54.00
370	Joseph Povše	68.00
371	John Jarič	17.00
372	Mary Osterman	56.00
373	Joseph M. Frits	12.00
374	Veronica Vukovich	34.00
375	Anton Iluševič	34.00
376	Skupaj:	112.128.00
Lowrence Gradiček, tajnik bolnišnika od delka.		

Nevarnost pri delu za vsakdanji kruh

Pri izvrševanju poklica prete človeku mnoge nevarnosti, v različnih poklicih, različno velike, so pa prav povsod. Nevarnosti so dostikrat tolike, da ugo nabe človeka, ki se jim s avila po robu in pri mnogo več — kot to storimo — bi morali napisati, da so umrli, kot žrve svojega poklica. Kako različna je umrljivost v različnih poklicih, vidimo iz sledeće angleške statistike:

Od 1909 živih, ki imajo slednji poklic	Jih je umrlo letno v starosti 45-60 let
duhovniški	4.64
vrtnarji	5.52
kmeti ponosniki	6.09
štetljivi	6.41
advokati	7.54
rudarji v premogokopih	7.64
tesarji in misarji	7.77
rgardarji v lesarski rudnikih	8.05
pomorski ribiči	13.74
mlinarji	8.49
ševiljarji	9.31
krojci	10.73
dravarski	10.83
briveli	13.61
godbeniki	12.73
kodiljari in spravodljivi	15.29
gostilnari	15.02
nastavki v krčnah, prenosilkih	22.61
dravarski	23.25
dravarski	32.43
dravarski	36.29
dravarski	36.63
dravarski	10.13

Enako so tudi drugi poklici zaradi kraja, kjer vrše svoje delo podvrženi infekciji in posledično nevarnosti. Povprečna moška umrljivost v starosti 25-45 let je 10.16 v tej statistiki; kar je pod tem številom, lahko smatramo, da so razmerno zdravi poklici in skoraj tako delo, nositi očala iz barvanega stekla, ki ne pripača polni svetlobi dosta v oči. Tudi vročina, ki je treba s potrebo strokovno izobrazbo in praktičnim poukom dosegati, da se zavedajo nevarnosti, in se jih potrebnim znanjem morebiti varovati.

Vršetek poklica, ki zahteva, da je človek stalno na prostem ne glede na vremenske prilike kot so številjenje, postreški, kolporterji itd. povzroča obolenja na revmatizmu, pljuveno izoblenjujejoči katarju itd., sploh na bolezni, ki jih smatrajo za zdrave, v katerih ni posebnih nevarnosti. Povprečna moška umrljivost v starosti 25-45 let je 10.16 v tej statistiki; kar je pod tem številom, lahko smatramo, da so razmerno zdravi poklici in skoraj tako delo, nositi očala iz barvanega stekla, ki ne pripača polni svetlobi dosta v oči. Tudi vročina, ki je treba s potrebo strokovno izobrazbo in praktičnim poukom dosegati, da se zavedajo nevarnosti, in se jih potrebnim znanjem morebiti varovati.

Izvrševanje poklica more na človeka vpliva vplivati škodljivo iz teh vzrokov:

- Prostor in njegova oprema, kjer poklic vršimo, je neprimerno.
- Način dela more škodovati.
- Snov, ki imamo z njim operativi, more povzročiti telesno škodo.
- Nevarnost preti od sodelovanja.

Prosten, kjer vršimo poklic, je dostikrat urejen tako, da je bivanje v njem zdravju škodljivo, pa je vseeno, ali je to pisarna, ali premajhna delavnica, ali pa prenapolnjena tovarniška dvorana. Povsod moramo skrbeti za dober zrak in napraviti v ta namen umetno ventilacijo. Delavnicu morajo biti urejene tako, da je izključena vsaka nesreča. Gonilni jermen, električne žice z visoko napetostjo, motorji itd. morajo biti zavarovani. Pri strojih se sme nameščati le strokovno izvežbane moči. Za posamezne poklice in stroje je itak oblast izdala predpis za zavetovanje obrobne površine, ki se uporablja pred vsega za pohištvo in predelovalnike, kateri se jih uporablja za prečiščanje in občutljive delavnice. Način dela in zavetovanje obrobne površine je različen, kar je potrebno upoštevati.

Tudi način, kako izvršujemo svoje delo ni brez vpliva na nas. Natakarji, prodajalci in drugi, ki morajo vršiti svoje delo stoje, so v nevarnosti, da jim na breknejo žile na nogah in dobre krnežile s posledicami: dolgotrajne rane na nogi s počasnim zdravljenjem. Kajti sreca mora mnogo jače delovati, če stojimo, a vseeno zastaja kri v žilah dovednicah, njihova stena oslabi in žila se razširi. Bolj nevarno je, če stojimo, kot ce hodimo, zato je pri poklicih, ki stojijo vrlino svoje delo — pri tem malo hodijo, omenjeno obolenje se skrbi za zdravje in delavnice, vnetje in degeneracija ledvij, ker je všeč drugih orgnov. Pazimo se pred njim način, kot smo to omenili za svinco.

Svinco, ki jo opravljamo ali imamo z njim operativi, pa morebiti tudi okužen in morebiti obolenje, ki je vseč drugih orgnov. Pazimo

MODEL IN MILJONAR

Kdor je bogat, mu ni treba, da bi bil lep. Romantika je privilegij bogatinov in ne poklic brezposelnih. Siromaku se poda praktičnost in prozačnost. Bojje je, da imaš trden dohodek, kar kar da znaš očarati ljudi. To so velike resnice modernega življenja, ki se jih Hughie Erskine nri držal nikoli. Ubogi Hughie! V intelektualnem oziru sicer ni pomenil kdovekaj. Nikdar v svojem življenuju ni ukrejal blesteče ali vsaj pekoče besede. Ampak nenačadno zal je bil s svojimi rjavimi kodri, z ostro urezanim profilom in rjavimi očmi. Prijetno je bilo njegovo vedenje do moških in do ženskih in vse čednosti je imel, le denarja ni znal delati. Oče mu je zapustil kavalerijsko sabljo in zgodovino "Vojne zoper Francoze" v petnajstih zvezkih. Hughie je obesil sabljo nad ogledalo in položil zgodovino na polico, med Ruffov "Guide" in "Baily's Magazine", in živel z letnimi dvestotimi funti, ki mu jih je določila stara teta. Poizkusil je to in ono. Za šest mesecov je odšel na borbo — ampak kaj bo metulj med biki in medvedi? Nekaj dije je barantan s čajem, ampak "pekk" in "sousongh" sta ga kmalu dolgočasila. Potem je prodajal posušeno horeško grozdje. Tudi to ni šlo; grozdje je bilo nekoliko presnivo. Nazadnje ni bil; lep mož s čistim profilom in brez poklica.

Da je bila nesreča popolna, je bil vrhutek zaljubljen. Dekle njegovega srca je bila Lavra Mertonova, hčerka vpočojenega polkovnika, ki je svojo dobro dobro volio in svojo dobro prebavo pozabil v Indiji — nikoli več se mu nista povrnili. Lavra je ljubila Hughija in Hughie bi bil poljuboval trakove na njenih čeveljih. Ni ga bilo lepšega para v vsem Londonu, ampak oba vkljupi nista premogla vinjava. Polkovnik je imel rad Hughija, ampak o zaroki ni hotel slatišči nič.

"Oglasil se, fant, kadar bo imel desetisoč funtov v žepu; potem se pomemimo," je dejal pogosto; in ob takih prilikah se je držal Hughie zelo kislo in Lavra ga je tolažila.

Nekoga jutra se je gredoc v Holland Park, kjer so stanovali Mertonovi, domisli svojega dobrega prijatelja Alana Trevorja in je krenil k njemu. Trevor je bil slikar. Le malokomu se dandanačno posreči, da ni. Ampak tudi umetnik je bil in umetniki so nekaj redkejši. Po vnanjem je bil prav grobo obte-

san fant, s pegastim obrazom in razmršeno rdečo brado. Ako pa je vzel čopič v roko, je bil resičen mojster in njegove slike so bile priljubljene. Izpočetka se je močno navdušil za Hughija, in sicer le zastran njegovih telesnih carov. "Le neumni" in lepi ljudje so vredni, da jih pozna slike," je dejal večkrat, "ljudje, ki nudijo umetniški užitek, če jih gledaš, in pri katerih odpociješ duha, kadar govoris z njimi. Dandyji in sladke žene vladajo svet ali naj bi ga vladali." Ko je natančneje spoznal Hughija, se je prav tako ogrel zanj zavolio njegovega blesteciga duha in zastran njegovega brezskrbnega, radodarnega značaja; in dovolil mu je, da ga je smel vsak čas obiskati v njegovem ateljeju.

Ko je Hughie vstopil, je Trevor ravno skončaval čudovito sliko berača v resnični velikosti. Berač sam je stal na vzvišenem podstavku v katu ateljeja. Sesušen, postaren možiček z obličjem kakor iz nagubanega pergamenta in z bridkim izrazom. S pleč mu je visel boreni rjav plastični, ves cujanj in razcefan. Okorni čeviji so bili grobo skrpani, z eno roko se je opiral na grčavo palico in z drugo je molil svoj preluknjani klobuk za vbogajme.

"Kakšen žalosten model!" je zaščetal Hughie, ko je segel svojemu prijatelju v roko. "Zalosten model!" je zakričal Trevor na ves glas. "Kaj se ti sanja! Takega berača ne srečaš na vsakem vogalu. Trouvaille, mon cher, živ Velasquez! Kakšno radiранko bi bil ustvaril Rembrandt iz njega!"

"Ubogi dedec," je dejal Hughie, "kako borno izgleda, ampak za vas, slikarje, je njegov obrav lepo bogastvo." "To je resnica," je odgovoril Trevor; "ali boš zahteval od berača, da izgleda kakor cvetoče živiljenje?"

"Kaj dobi model vsakokrat, kadar sedi?" je vprašal Hughie udobno razpoloživši svoje sede divanu. "Siling od ure."

"In koliko dobiš za svojo sliko ti, Alan?"

"Eh, za to dobim dva tisoč."

"Funtov?"

"Gvinej. Slikarji, poetje in zdravnik načinjajo zmerom na gvineje."

"Modelu gre pravzaprav tanitema!" je vzkliknil Hughie, "ko se vrnem domu, me bo gotovo čakal pred hišo. Upam, da se šališ? Ubogi starec! Rad bi mu pomagal, smili se mi. Strašna je taka beda. Doma imam pojne skladnice oblike, kaj misliš, ali mu ustrezem z njimi? Cunje se mu kar trgajo s telema."

"Ampak podajo se mu," je pripomnil Trevor. "Za nič na svetu ga ne bi slikal v fraku. Tebi se zde cunje, meni romantična. Kar se tebi dozdeva žalostno, se meni zdi slikovito. Sicer mu pa lahko sporočim svojo ponudbo."

"Alan," je dejal Hughie resno, "slikarji ste brezrečna drhal."

"Umetnikovo srce je v glavi," je odgovoril Trevor; "naš počitek je, da ustvarjam svet, ka-

no desetisoč funtov v žepu; potem se pomemimo," je dejal pogosto; in ob takih prilikah se je držal Hughie zelo kislo in Lavra ga je tolažila.

Vsakdo, ki se naroči na dnevnik "Prosveto" in ki doslej še ni bil naročnik, bodoši za pol leta ali za celo leto, ali če star naročnik pošlje dve ali več naročnih NOVIIH NAROČNIKOV, je deležen nagrade v knjigah iz zaloge Književne Matice S. N. P. J.

Pogoj za nagrado je NOV NAROČNIK in vsakdo mora poslati celo vsoto naročnine brez vsakega odbitka počitne ali provizije upravnosti "Prosvete". V tej kampanji ni dovoljena nobena provizija. Kdor si vzame provizijo, ne dobi nagrade.

Za eno polletno naročnino na dnevnik je pošiljalci deležen knjige "Jimmie Higgins," ki je vredna \$1.00. Za eno celoletno naročnino je pošiljalci deležen "Slovensko-angliške slovnice," vredne \$2.00, ali pa drugih knjig iz zaloge Književne Matice v vrednosti \$2.00.

Za dve celoletni naročnini dobi pošiljalci knjige "Američki Slovenci," vredno \$5.00, ali pa drugih knjig iz zaloge Književne Matice v vrednosti \$5.00.

Bratje in sestre S. N. P. J., karor tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Pozurite se z naročbo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Clever je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Član S. N. P. J. doplača \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker član plačuje pri asesmentu \$1.20 na leto za telefon.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Načrti in sestre S. N. P. J. dobiti tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vstopnicu nahavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!